

KEHRAS JUBA VÄÄRTUSTATAKSE HARIDUST

Inglisekeelne nimetus on «Experimental Education Group». Eestikeelset vastet sellele leida pole sugugi lihtne. Päriskooliks ei sõanda seda Kehra keskkoolis tegutsevat 8 õpilasega eksperimentaalklassi veel nimetada. Aga lõppude lõpuks pole oluline mitte nimi, vaid asja sisu. Et sisusse tungida, otsisin üles.

KOLLEDŽIKLASSI

(nimetan seda siis nõnda) looja ja hinge Igor Sozini.

«Sisuliselt olen kolledži loomise mõtet endas kandnud juba kümme aastat. 1983. aastal käisin Jugoslaavias, sealt sain ettevõtmiseks suure tõu-
jut

Kolme aasta eest Tartu Ülikooli pedagoogikakateedris töötades tutvusin Krakovi Pedagoogilise Ülikooli teadlastega. Sestsadik on mul poolakatega tihe kontakt. Koos nendega arutasime ka teoreetilist läbi, mida mina siin saan teha,» räägib Igor Sozin. Ning möödunud kevadel, kui

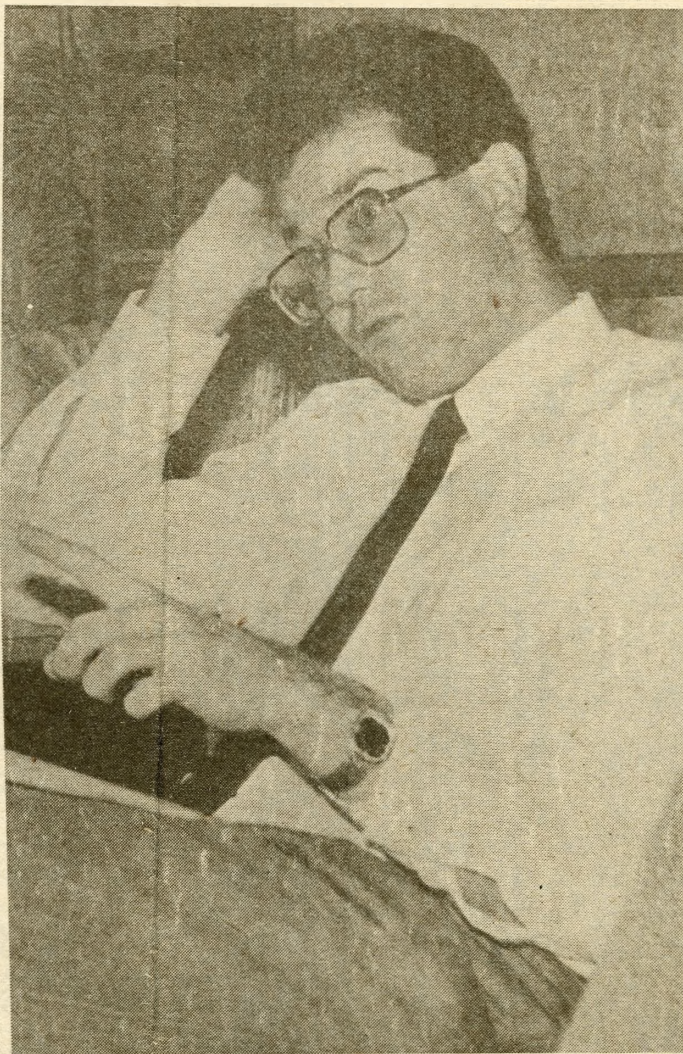
tab ta eksamid. Meie tahame, et hariduse andmine oleks pidev. Seetõttu kutsume oma lõpueksamid vastu võtma kõrgkoolide õppejõud. Kui eksamid õnnestuvad, loetakse meie lõpetaja automaatselt üliõpilaseks. Kui aga tema tase ei vasta õppejõudude nõudmisele, saab ta üksnes keskkooli lõputunnistuse ning peab kõrgkooli pääsemiseks sooritama ka sisseastumiseksamid.»

Kuna programmi õpitavatest ainetest koostasime kolme aasta peale, aga praegustel õpilastel tuleb see läbi võtta vaid aastaga, hakkasid nemad sellega pihta juba möödunud aastal, nõ. tavalises 11. klassis õppimise ajal.

ÕPPEPLAAN

hõlmab Igor Sozini sõnutsi ühisosa kesk- ja kõrgkoolis õpitavast. Nädalakoorumus on 32 tundi, seega veidi vähem kui tavalises abituriumiklassis.

Ained on jagatud blokkidesse. Kuna tegemist on rohkem

Kavas on veel keemia- ja ökoloogiakursused. Viimase õpetamisel on aluseks võetud Saksamaal kehtiv õppeprogramm.

Viimane blokk on fakultatiivainetele. Siia kuuluvad liiks emakeelele ja kirjandusele ka kehaline kasvatus ning riigikaitse.

Selline on õppeplaan praegu, kuid täpselt niisuguseks ei pea see jääma, kui leitakse, et midagi peaks teisiti olema. Siingi ju alles katsetatakse.

Aastas on neli sessiooni. Kõige olulisem on kursusetöö (tänavu tuleb see teha programmeerimises), järgnevad arvestused. Igal õpilasel on arvestusleht, kuhu kõik hinded kantakse. Sessioonide vahel antakse ka vahearvestusi, need on praktikumide hindamiseks. Ning lõpuks jooksvad arvestused — siia kuuluvad igapäevased hinded ning referaatide tulemused.

Nüüd ka

ÕPETAJATEST,

kes eksperimentaalklassiga töötavad.

Seitse neist on Kehra keskkooli omad pedagoogid, ülejäänud aga õppejõud vabariigi kõrgkoolidest.

Kolledžis on õpilase-õpetaja vaheline inimlik koostöö hädavajalik. Õpetajal peab tundi tulles olema hea tuju, keep smiling on väga oluline. Sest kui õpetaja tuleb tundi hapu näoga, on kohe häiritud ka õpilaste töömeeleolu.

Ümberspetsialiseerumine tavaliselt keskkooliklassilt eksperimentaalsele kolledžikursusele nõuab õpetajatelt tohutul lisatööd. Väga palju tuleb ette mõelda. Sest esimene teave, mis õpilane kooli tulles peab saama, on see, mida täna tundides tehakse. Seda selleks, et ta teaks ja oskaks oma jõudu terveks päevaks jaotada.

Siinkohal tahtiski Igor So-

zin ära märkida tublisid pedagooge Kehra keskkoolist, kes ei ole peljanud lisatööd ja vaeva, mis eksperimentaalklassiga tegeldes paratamatult kaasneb. Need on õppealajuhataja R. Merilai, õpetajad L. Kork, N. Kirsberg, E. Rokk, Ü. Holm ja E. Artamonov.

Sooviga õppida ei tohiks siin klassis probleeme tekkida, sest

MOTIVEERITUS JA STIMULID

on, mis seal salata, üsnagi au-
kartustäratavad.

Kuna sügisel Kehras käinud Poola pedagoogid olid siinsete õpilaste teadmiste tasemega rahul (hindasid viiepallisüsteemis 4,6-ga), pakkusid nad välja kümme kohta Londoni suvekooli. Kui õnnestub, saadetakse kaks siinset saksa keele õppijat keelepraktikale Maini-äärsele Frankfurti.

See ei ole veel kõik. Kuna koostööd poolakatega tehakse, siis on loomulikult plaanis ka vastastikused õpilastevahetused. Seega saaks meie õpilaste keelepraktikat korraldada ka Poola inglise keele süvaõppega kolledžites.

Veebruarikuus sõidab Igor Sozin Poolasse täpsustama veel üht võimalust. Nimelt pakutakse sealtpoolt ühele siinsele õpilasele aastast sisseastumiskursust Oxfordi ülikooli juures.

Muidugi nõuavad kõik sellised sõidud palju raha. Seni on kehralasi aidanud mitmed asutused-ettevõtted, kõige rohkem «Asker». Jah, ega ilma toetajateta ära elaks, sest isegi õpetajate palk tuleb praegu sponsorite rahakotist. (Siinjuures räägib Igor Sozin, et möödunud aasta lõpul olidki õpetajad raha puudumisel kaks kuud palgata. Siis ilmnes kohe, kes neist on tõeliselt entusiastid). Nii või teisiti, abi ootab Kehra eksperimentaalklass endiselt, sest kavandatakse sõidud töötavad väga kulukaks minna ning neid summasid suudetatakse maksta vaid sponsorite abiga.

Kui kolledžiklassi kohta

ÕPILASTE ARVAMUST

uurida püüdsin, kuulsin vaid rahulolevat suhtumist. Võrreldes varasemaga tuleb palju rohkem tööd teha tunnis. Need on nüüd sisukamad ning puududa ei taheta juba üksnes seetõttu, et üks vahelejätnud päev tähendab palju iseseisvat õppimist. (Sest nagu Igor Sozin ütles, on siinne siht see, et 90 protsenti vajalikest teadmistest omandaksid õpilased koolis, koju jääks vaid praktiliste ülesannete lahendamine.) Tundub, et vähemalt huvi valitud eriala vastu on seni jätkunud. Ega's muidu poisid vahel õhtul kaheksa-üheksani välja koolis arvuteid «piina».

Kui küsisin, kas õpilaste arvates võiks ka midagi teisiti olla, arvati, et üks võõrkeel võiks veel tunniplaani kuuluda. Prantsuse keel näiteks. See soov on muidugi igati mõisteta, kui arvesse võtta, et kahel siinsel õpilasel on plaan kõrgharidus omandada välismaal.

Mis praegusest eksperimentaalklassist

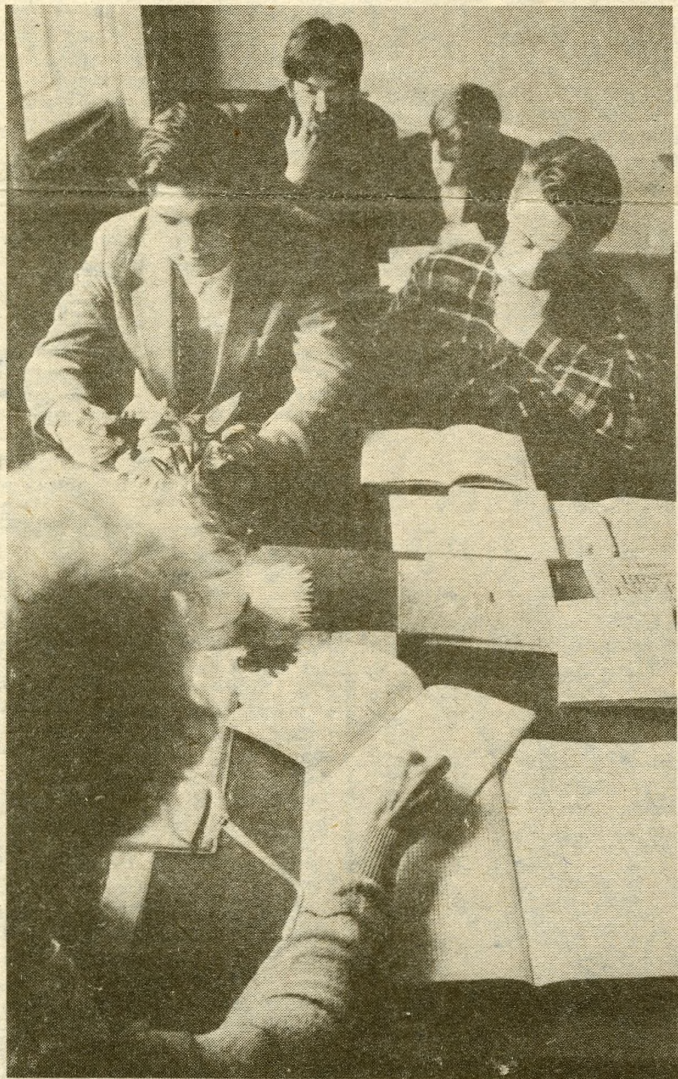
TULEVIKUS

saama peaks, seda uurin jällegi Igor Sozinilt.

On selge, et kolledž (siis juba kolmeaastane) ei peaks jääma üksnes Kehrasse, võimalusi on vaja laiendada tervele Harjumaale. Õpilastele tuleks korraldada konkurss, ka sisseastumiseksamid kolledžisse pääsemiseks.

Kuidas kõik need mõtted ellu suudetatakse rakendada, peab näitama aeg. Üks on aga selge juba praegu, nüüd, kui üha rohkem räägitakse hariduse väärtustamise vajadusest, on vähemalt Kehras asutud ka tegutsema.

KÜLLI KOPPELMAA
ALO RAIDMAA fotod

juba selge, kes eksperimentaalklassis õppima hakkavad (oma soovil said avaldada kõik siinsed õpilased, kes siis 11. klassis õppisid, lõpliku valiku tegi siiski Igor Sozin ise), sõideti Poolasse, kus koostati Euroopas levinud science(teadus)-kursuste eeskujul õppeplaan.

Ja sügisest hakkas eksperimentaalgrupp tööle.

«Tavaline keskkoolilõpetaja on saanud ettevalmistuse kohaliku kõrgkooli astumiseks. Meie eesmärk on aga, et õpilased saaksid hariduse, millega suudaksid adapteeruda ka Euroopas, et nende teadmiste tase seda võimaldaks.

Praegune keskkooliõpilane lõpetab kooli eksamitega ning ka kõrgkooli astumise soori-

reaalainetele baseeruva gruppiga, siis esimene ja kõige mahukam blokk ongi reaalainetest. See näeb nädalas ette viis matemaatika ja viis füüsikaloengut, ühe matemaatika ja ühe füüsikapraktikumi, lisaks veel kolm tundi arvutiõpetust ning ühe loogikaõpingu.

Keeleblokki kuulub nädalas inglise (saksa) keele ja kolm vene keele tundi. Õpitakse eelkõige praktilist kõnekeelt, kuid ka erialast keelt.

Kolmandasse blokki on valitud ained, mis aitavad kaasa õpilase maailmavaate kujunemisele. Selle alla kuuluvad maailmakirjanduse ja filosoofia loengud, teise kursuse õpilastele näeb õppeplaan ette ka psühholoogia.

